

Spataderen

Varices

■ Wat zijn spataderen?

Spataderen (varices) zijn afwijkingen aan de aders. Aders zijn bloedvaten voor het afvoeren van het bloed. Deze aders lopen van het been naar het hart. In de grotere aders zitten kleppen. Als die kleppen kapot zijn, dan stroomt het bloed terug in de benen in plaats van naar het hart. Zo ontstaan spataderen. Deze folder gaat over spataderen aan de benen.

Spataderen hoeven niet altijd zichtbaar te zijn. Het is goed mogelijk dat ze dieper onder de huid lopen. Ze zijn dan alleen te zien met duplexonderzoek (soort echo). Klachten van spataderen komen voor bij ongeveer 1 op de 4 mensen.

■ Hoe krijgt u spataderen?

Spataderen komen veel voor. Leeftijd heeft invloed op het krijgen van spataderen. Hoe ouder iemand is, hoe groter de kans is dat er spataderen aanwezig zijn. 3 van de 4 mensen ouder dan 80 jaar hebben spataderen.

Erfelijkheid is ook belangrijk. De kans om bijvoorbeeld op jong volwassen leeftijd spataderen te krijgen, is groter als ouders dit ook hadden.

Ook is bekend dat mensen die veel staan, weinig bewegen, overgewicht hebben of ooit een trombosebeen hebben gehad, meer kans op spataderen hebben. Daarnaast spelen hormonen een rol. Spataderen komen vaker voor bij vrouwen na meerdere zwangerschappen.

■ Welke klachten geven spataderen en hoe zien spataderen eruit?

Vaak geven spataderen klachten zoals jeuk of een moe / zwaar gevoel in de benen. Ook hebben sommige mensen 's nachts veel krampen. Grotere spataderen zijn meestal zichtbaar als kronkelende bloedvaten op het boven- en/of onderbeen. Soms zijn ze niet zichtbaar maar wel voelbaar als een soort bult of streng. Ook kunnen er hele kleine haarvaatjes op de benen aanwezig zijn. Bovenstaande spataderen kunnen ook worden veroorzaakt door grotere dieper liggende spataderen. Deze zijn dus alleen te zien met duplexonderzoek (echo).

Mensen met spataderen kunnen ook bruine of witte verkleuring op de benen hebben. Ook is er vaak oedeem. Oedeem is vocht dat ophoopt vooral rond de enkels. Grote spataderen die al lang bestaan, geven meer kans op het ontstaan van 'open been' (zie de folder 'Open been').

■ Hoe weet uw arts of u spataderen heeft?

De arts zal kijken of er spataderen op de benen te zien zijn. Er zal beoordeeld worden of er huidafwijkingen of verkleuringen te zien zijn. Ook zal uw arts voelen of er oedeem in het been zit. Meestal wordt er verder onderzoek gedaan om de aders goed te kunnen beoordelen (duplexonderzoek). Dit is een vaatonderzoek waarbij met een soort echo wordt gekeken of er spataderen zijn.

■ Welke behandelingen van spataderen zijn er?

Welke behandeling voor u het meest geschikt is hangt onder andere af van de grootte van de spataderen, hoe de spataderen eruit zien en ook van de plek waar de spataderen op de benen te zien zijn. Uw arts zal dit met u bespreken. Soms zijn meerdere behandelingen nodig. Als een spatader wordt behandeld heeft dit geen gevolgen voor de doorbloeding in de benen.

■ Endoveneuze behandeling

Onder lokale verdoving zal de spatader van binnenuit worden behandeld. Een spatader wordt met duplexonderzoek aangeprikt. Hierna wordt een soort draad / katheter in de spatader gelegd. Hieruit komt energie en warmte. Er zijn diverse soorten endoveneuze behandelingen zoals laser (endoveneuze lasertherapie), radiofrequente golven (VNUS) of stoom. Het doel is om de niet goed werkende spatader te laten dichtgroeien.

■ Strippen

Dit is een methode die door een vaatchirurg wordt verricht. Hierbij wordt de hele spatader uit het been verwijderd (gestript). Er wordt steeds minder vaak voor deze behandeling gekozen.

■ (foam) Scleroseren

Er wordt een vloeistof of schuim ingespoten. Het doel is om de niet goed werkende spataderen te laten dichtgroeien.

■ Ambulante flebectomie volgens Muller

De kronkelende zichtbare of voelbare spataderen worden verwijderd onder plaatselijke verdoving. Hierbij worden kleine sneetjes gemaakt en met een klein haakje worden de spataderen eruit gehaald.

■ Vaatlaser

Deze laser is op de huid gericht. De laser kan alleen zeer kleine rode vaatjes dichtschroeien. Door deze vaatjes stroomt heel weinig bloed. Behandeling geeft cosmetische verbetering, maar leidt niet tot afname van klachten, zoals moeheid en zwaar gevoel. Blauwe of grotere kronkelende vaten kunnen hiermee niet behandeld worden (zie de folder 'Laserbehandeling met een vaatlaser').

■ Elastische kousen

Het dragen van aangemeten elastische kousen vermindert de klachten van vermoeidheid. Kousen kunnen niet voorkomen dat spataderen ontstaan.

Alle behandelingen hebben voor- en nadelen. Laat u goed voorlichten.

■ Zijn spataderen te genezen of blijft u er altijd last van houden?

De meeste mensen die hun spataderen laten behandelen, zijn van hun grootste klachten af. Kleine haarvaatjes verminderen meestal na behandeling. Maar het is eigenlijk nooit mogelijk alle kleine haarvaatjes te laten verdwijnen. Het kan per persoon verschillen of de spataderen wegblijven of niet. In de loop van de tijd kunnen weer nieuwe spataderen ontstaan of eerder behandelde spataderen weer terugkomen.

■ Moet u het onderzoek en de behandeling zelf betalen?

Als uw huisarts u heeft verwezen, dan wordt het onderzoek vergoed vanuit de verzekering. U moet dan nog wel rekening houden met uw 'eigen risico' dat u betaalt voor de zorgverzekering. Het kan dan namelijk toch betekenen dat u deze eerste kosten zelf moet betalen. Het is tevoren moeilijk te zeggen of de behandeling vergoed wordt. Dit hangt af van de ernst van de spataders. Dit zal na het duplexonderzoek met u besproken worden. Laat u altijd goed voorlichten. Dan komt u niet voor verrassingen te staan.

■ Wat kunt u zelf nog doen?

- Beweeg veel (lopen, fietsen) als u oedeem in de benen heeft, opdat de kuitspieren helpen om het oedeem uit het been te krijgen
- Als u niet veel kunt lopen, doe dan regelmatig kuitspieroefeningen (voet naar beneden en omhoog bewegen, rondjes met de voet maken, tenen bewegen).

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht.

De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

www.nvdv.nl

Voor informatie over patiëntenorganisaties verwijzen wij u naar de website van Huidpatiënten Nederland.

www.huidpatienten-nederland.nl

